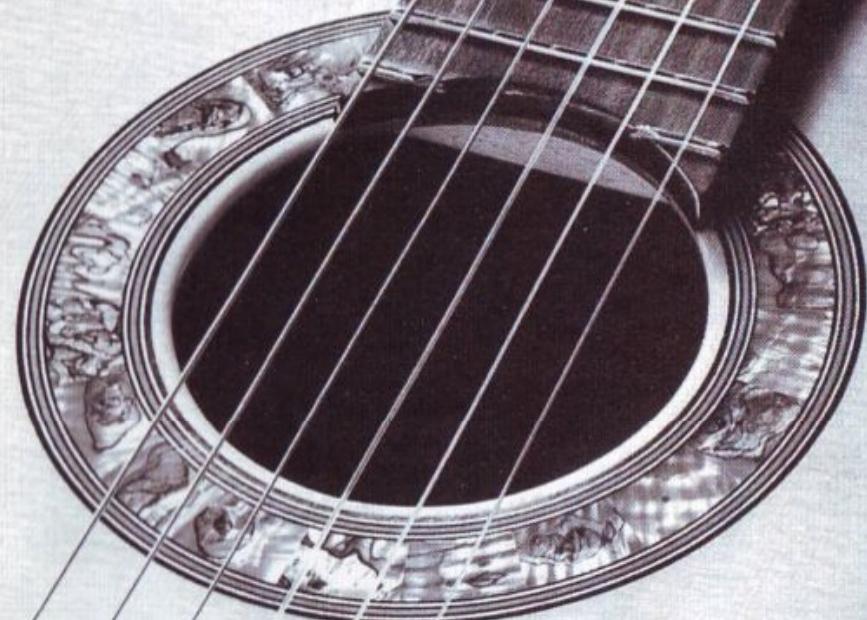

ISBN 1311-820X

Китара

тримесечно
списание
брой 3 2014

Добрев

Китара
тримесечно
списание
за китара
брой 3, 2014

Автори на броя: Кохар Андонян, д-р Столина Добрева, Лев Менро, Конрад Рагосник, Севдалин Стефанов, Анатолий Ширялин

Редакционна колегия:
д-р Столина Добрева (главен редактор) – София, Пловдив, проф. д-р Панайот Панайотов – София, Иван Кочев – Русе

Добрев – София
ISSN 1311-820X

Съдържание

Руските музиканти и седемструнната китара Анатолий Ширялин, Лев Менро	5
Въздушна китара - световно първенство в Оулу (Финландия) – август 2014	11
Седми международен конкурс за китара – София 2014 Кохар Андонян	15
Китари	18
Годишнина Никола Минев на 70 години Столина Добрева	22
28-ми фестивал “Дни на класическата китара” Севдалин Стефанов	29
Музикални форми в музиката за лютня и китара от XVI до XIX век Конрад Рагосник	30
Конкурси	34

Китара – Архив:

John Dowland: Dr. Case's pavane
Alonso Mudarra: Fantasia
John Dowland: Gagliarde

Китара 3/2014

КИТАРА

Издава "ДОБРЕВ МУЗИК" ООД

ул. "Св. Св. Кирил и Методий" № 36, 1202 София
България

Тел: 02/983 23 63; 0888380295
E-Mail: stolina@abv.bg

CHITARRA

Published by DOBREV MUSIC LTD.

Kiril i Metodi str. 36, 1202 Sofia
Bulgaria
Tel: ++359/2/983 23 63; ++359/888308295
E-Mail: stolina@abv.bg

Руските музиканти и седемструнната китара

Китарата е била предпочитан инструмент за много руски музиканти. А. Алябьев, А. Варламов, А. Жилин, И. Хандошкин и много други дейци на родната музикална култура през XVIII – XIX в. са отдавали особено голямо предпочтение на руската седемструнна китара. В тази статия ще разкажем само за някои от тях: Г. А. Рачинский, А. Е. Варламов, А. А. Алябьев, П. А. Буляков и О. А. Петров.

Гаврил Андреевич Рачинский (1777 - 1843) е роден в град Новгород – Северское, Украйна. Той е бил забележителен цигулар и композитор, но много е общал и седемструнната китара, често е свирел с нея на концерти и е съчинил вариации и пиеци. Жivotът на Рачински е бил свързан с Москва. През 1795 – 1797 г. учи в гимназията към Московския университет, а след това доста дълго работи там като учител по музика. От 1823 до 1840 г. Рачински е отново в Москва и през този период многократно е гостувал в Петербург и други градове на Русия, косто му носи и славата на голям артист.

Още в 1817 г. Г. Рачински уведомява в „Московские ведомости“ (№ 24, 27) за подписка за издаването на дванадесет свои произведения за цигулка и китара. Сред други десет негови известни творби за китара се споменават и два цикъла с вариации върху теми от руските народни песни „Я по цветикам ходила“ и „Молодка молодая“, а така също и пет полонези, вальс, марш и фантазия. По неизвестни причини обаче не се е стигало до издаването им.

Г. Рачински е бил личност с разностранина култура, „волтерианец“, както тогава се е казвало, бил е близък и до московските литературни кръгове, където името му е било доста популярно. На различни литературни вечери често е свирел вариации върху теми от руски и украински народни песни. На една от тях, посветена на поета и драматург Н. Н. Николаев (неговите стихове са в основата на такива популярни песни като „Взойся выше“ и „Вечерком румяну зорю“) Г. Рачински е изпълнил свои

творби на цигулка и на китара. Съbralите се в дома на възпитаника на поета И. Маслов, също голям поклонник на седемструнната китара и автор на съчинения за нея, са били възхитени от майсторството на музиканта.

Известно е също, че от този забележителен музикант са написани и фантазиите за седемструнна китара „Вечер был я на почтовом дворе“ и „На берегу Десны“.

Отлично е владеел седемструнната китара и авторът на много от най-популярните романси **Александър Егорович Варламов** (1801 - 1848). Неговата музикална дарба се проявява рано: сам се научава да свири на пиано, цигулка, виолончело и китара. След като навърши десет години, баща му го праща в Петербург, където е зачислен в Придворната певческа капела за малолетни певци. Там директорът на капелата, видният руски композитор Д. Бортнянский забелязва чудесните способности на момчето и започва лично да ръководи заниманията му. Според признание на самия А. Варламов, именно на Д. Бортнянский той е благодарен за чудесната си вокална школа и задълбочените познания върху вокалното изкуство. След като завърши музикалното си образование, А. Варламов служи четири години като учител по пеене в църквата на руското посолство в Хага. Там се изявява не само като певец, а и като китарист. За това отбелязва и петербургския вестник „Северная пчела“ от 19 февруари 1851 г. в статията „Спомени за А. Е. Варламов“: „На друг концерт (в Брюксел) по благоволението на артиста, който изнесе концерта, бяха изълнени на китара „Вариациите“ на Роде. Чистотата и прецизността на свирене на този иначе мелодичен инструмент, неизвестен за много слушатели там, предизвикаха гръмки ръкопляскания; на другия ден във френските брюкселски вестници бяха изразени много благодарности за удоволствието, което е доставил на публиката.“ Този негов концерт в Хага не е бил единственият. По-късно, вече в Русия, той нерядко се е изявявал и като китарист в концерти и в домашен кръг.

В 1823 г. Варламов сезавръща в родината си и до края на живота си преподава уроци в различни учебни заведения и частно в дома си. През тези години композиторът пише много творби,

често изпълнява свои романси и квартети на концерти и в приятелски кръг, но не ги издава. През 1832 г. получава мястото на капелмайстор и „композитор на музика“ в Московските императорски театри и се преселва в Москва. Там Варламов намира голямо признание и поддръжка в московските артистични среди. Талантът му е ценен от знаменития трагик П. С. Мочалов, който сам е бил певец и автор на песни; от поета и актьор Н. Г. Циганков, по чийто текстове А. Варламов създава много романси; от М. С. Щепкин, А. Н. Верстовский и други дейци на руската култура.

Появилият се в 1833 г. в Москва сборник с романси на композитора му носи голяма слава. Песните му са се разпространявали необично бързо и са се пеели от представители на всички съсловия. Голяма известност получава романсът на А. Варламов „Красный сарафан“, който по текст на Н. Титов е звучал „и в гостната на велможите и в избите на музиците“.

А. Варламов е написал около 150 романса, повечето от които са по текстове на руски поети, по народни или собствени текстове. Характерно е, че фактурата на техния съпровод е чисто „китарна“, тъй като той обичал особено този инструмент. Но А. Варламов е съчинявал не само романси, а и театрална и балетна музика.

Последните години от живота на композитора са свързани с Петербург. Там работи над сборника с народни песни „Руский певец“, които обаче не успява да завърши. Умира неочеквано рано в 1848 г. В музея на музикалната култура „М. И. Глинка“ в Москва се съхраняват ръкописи от съчинения на Варламов за глас в съпровод на седемструнна китара.

За китара е писал и разностранно надареният композитор **Александър Александрович Алябьев** (1787 - 1851). Много творби от неговата вокална лирика са изпреварили своето време. Той е обогатил руската музика с ново съдържание, отразява в нея хубави, прогресивни стремежи. Като напредничав за времето си човек, участник и в Отечествената война през 1812 г., внася в руската вокална лирика мотиви, които са били присъщи на гражданская поетика на декабристите, а така също мотиви на

патриотизма, любовта към свободата, мисълта за тежките страдания на народа си, съчувствие към угнетените. Много от творбите му се налагат като непреходни ценности.

Сред неговите приятели са били и бъдещите декабристи А. Бестужев – Марлинский, П. Муханов, Ф. Глинка; писателите А. Грибоедов, В. Дал, В. Одоевский, знаменитият поет – партизанин Д. Давидов; композиторите А. Вернтовски и М. Виенторски...

Творческото наследство на Алябиев е огромно: 6 опери, 20 водевила, много произведения за оркестър и камерни формации, клавирни писки, хорови творби, повече от 150 романса. Познавал е прекрасно и седемструнната китара и майсторски е аранжирала за китара и оркестър творби от А. Сихра и С. Аксюнов. За първи път те са били изпълнени през 1827 г. от китариста – концертант В. Свинцов.¹ Същевременно, китаристите също са правили блестящи обработки за своя инструмент по романси от Алябиев.

На китара е свирил и **Петър Александрович Булахов** (ок. 1793 - 1835), баща на автора на много популярни романси П. П. Булахов. Живял е в Москва и е бил забележителен певец. Владеел е добре китарата и често си е акомпанирал на концерти.

Интересни аранжировки за китара и оркестър е оставил **В. И. Радивилов**, известен цигулар и изпълнител на балалайка. Например на 2 април 1836 г. той изпълнява заедно с П. Делвиг, ученик на М. Висоцки, своя творба за цигулка, китара и оркестър. На същия концерт Делвиг е изсвирил на седемструнна китара и вариациите върху тема от руската народна песен „Скажу, матушка, голова болит”.

От китарата се е интересувал и освоположникът на руската класическа музика **Михаил Иванович Глинка**. Запознанството си с испанския фолклор по време на пътуването с в Испания през 1845 г. той дължи много на испанските китаристи. Свиренето на Ф. Кастильо и особено на Ф. Мурсиано, когото Глинка нарича „удивителен китарист”, му дава повод да създаде по-късно такива забележителни творби като „Нощ в Мадрид” и „Арагонска хота”.

М. И. Глинка не само е познавал добре китарата и много китаристи, но и сам е свирил. Известният композитор и пианист А.

Дюбок си спомня за това: „*Михаил Иванович Глинка често слушише свиренето на О. А. (знаменитият оперен певец О. А. Петров, ученик на Сихра) и понякога сам вземаше китарата и подбиране акорди на нея*”.²

Интересно е, че големият певец **Осип Афанасиевич Петров** (1807 - 1878) е бил изряден китарист, учили се при А. Сихра. За несъмненото признание на неговите постижения в свиренето на китара свидетелства и фактът, че А. Сихра е поместили негова аранжировка на етюд от Габербир в школата си за китара. О. Петров се е научил да свири на китара още в ранното си детство. Любопитен факт за това, както и за битуването на китарата в руските провинции ни е оставил В. Ястребов: „*Може да се предполага, че Петров се е научил да свири на китара още в детството. „на улицата“... Китарата се е радвала тогава на всеобщата любов на населението и едва около 1830 година започва да отстъпва на хармониката. Иначе, свирещите на китара са стигали до забележително съвършенство и са се приемали като знаменитости на няколко губернии; към такива известни изпълнители е числял и Кладовциков, който иначе е снабдявал Елизаветград с вина от Дон; самият той се запознава с това изкуство в Москва при някакъв местен виртуоз (при М. Висоцки – А. Ш., Л. М.), а от него... Петров се е научил да свири така, че в града не е имало по-добър китарист: „Пръстите му са бягали по струните като живи“ според израза на един познат на Осип Афанасиевич от Елизаветград*.”³

Разбира се, „улицата на бедните”, където усвоява първите си сръчности, не е било полагащото се място за надарения юноша. Щастлива случайност го свързва с пътуване в една театрална трупа, където постъпва през 1826 г. На 10 октомври 1839 г. Петров дебютира на сцената на Мариинския театър в Петербург. Трудолюбието и таланта на О. А. Петров скоро го издигат в един от най-добрите изпълнители на оперни партии.

Великият певец е обичал китарата до края на живота си. В Петербург става ученик на А. Сихра, и се отнася към инструмента с най-серииозни намерения. Дружески отношения го свързват и с В. Морков, В. Саренко и други китаристи.

Седемструнната китара оказва голямо влияние върху утвърждаването на руската романсова лирика. В съпровод на китара са се пели романси във великосветските салони, в скромните частни жилища на обикновените хора, а често и в селските къщи.

Определено седемструнната китара е оказала влияние и върху руската клавирна музика. Особено ярко това може да се проследи в творчеството на А. Дюбоак, който под впечатление от свиренето на М. Висоцки започва активно да разработва фолклорен материал.

Краят на XVIII – средата на XIX в. – това е времето на разцвет на изкуството на седемструнната китара, един уникатен културен пласт с непреходна стойност.

¹ Вж. Дамский журнал, 1827, № 7, с. 18

² Сп. Гитарист, 1904, № 5, с. 4

³ Ястребов, В., Осип Афанасьевич Петров, в Русская старина, 1882, т. XXXVI.

Превод от руски
из Музыкальный альманах Гитара,
вып. 2, Москва, 1990, с. 7-9

Въздушна китара - световно първенство в Оулу (Финландия) – август 2014

Air Guitar, air guitare, Luftgitarre, въздушна или виртуална китара... Има и такъв инструмент. Във фантазията на тези, които са впечатлени от свиренето на китара и сами искат да изпитат една вътрешна освободеност в съпреживяване на музицирането на сцена, макар и с въображаем инструмент в ръка.

Въздушната или виртуална китара е „инструмент”, на който се имитира свирене, подобно на пантомима, предавайки всичките жестове и мимики на „изпълнителя”, който обаче следва

точно избраната от него реално звучаща музика и се стреми чрез съответното движение на тялото, раменете и ръцете да я предаде на аудиторията, да разкрие чрез собствения виртуален прочит и визуално излъчваната емоционалност съдържанието на писата. Това е всъщност един танц с китара „в ръце”, в който увлечението на „свиращия” да се вжivee в характера на музиката е заразителен за слушащите и гледащите, понякога повече отколкото възприемането на истинско изпълнение на сцената.

Всъщност, всеки би могъл да свири на въздушна китара или най-малкото може да опита, защото истинското свирене е заменено с неговото емоционално-визуално възпроизвеждане и преживяване. За това е необходим не инструмент, а желание да се имитира според собственото виждане и усещане на избраната музика. И разбира се, способността да изразиш външно това, което си избрали да имитираш, а и да убедиш в това и хората около тебе.

И в това се крие и разковничето на тази този странен за някои контакт с музиката.

Първите подобни прояви на роксцената са известни още през 70-те години на миналия век от изявите на знаменитият Джо Кокър, който се приема и за един от „свириещи“ на въздушна китара. Този негов номер е нажежавал още повече атмосферата на концерти, увличайки и слушателите си да съпреживяват като него. Понякога е съпровождал виртуалното си свирене и със собствено реално пеене. Репертоарът на виртуалната китара се извлича основно от хеви метъл, хардрок, рок- и пънкмузыката, в която всеки може да потърси „свой“ емоционален свят, за да се изяви. Майсторството в „свиренето“ на въздушна китара въщност е умението да се предаде чрез пантомимата емоционалното изльчване, което писата крие и което е много индивидуално „интерпретирано“.

Увлечението в тази насока очевидно е завладяло много широки кръгове от почитатели, защото вече е създадена и Международна федерация за въздушна китара (World Air Guitar Federation). Във финландския град Оулу през 1969 г. за първи път е проведено Световно първенство по свирене на въздушна китара в рамките на традиционно провеждането там Oulu Music Video Festival и оттогава всяка година там си дават среща китарни „чудаци“ от целия свят. Това необично в началото занимание се утвърждава и в различни страни в Европа, Азия и Америка се провеждат също национални фестивали (първенства), които имат своята възторжена аудитория. В Германия даже съществуват различни локални (на отделните провинции) федерации, които обединяват любителите на това занимание и даже се организират концерти специално за такива изпълнители.

Първите подобни прояви на роксцената са известни още през 70-те години на миналия век от изявите на знаменитият Джо Кокър, който се приема и за един от „свириещи“ на въздушна китара. Този негов номер е нажежавал още повече атмосферата на концер-

През м. август 2014 г. в Оулу се проведе 19-то издание на световното първенство по виртуално свирене. Участници в него бяха представители на Япония, САЩ, Англия, Полша, Холандия, Белгия, Тайван и България. Наш представител беше 19-годишният китарист от Варна и живеещ сега в САЩ Атанас Цветков с артистичното име Air Grinder (на снимката долу). А сред членовете на 5-членното жури беше и българинът Ивайло Ботушанов, който е радетелят за разпространението на тази идея у нас. Първата награда беше присъдена на японец Нанами Нагура („Seven Seas“).

Някои виждат в това явление една „луда идея“, която обаче в днешното динамично време не оставя равнодушни и зрители-слушатели и привлича вниманието, както със

своята необичайност, така и с чисто психологическите аспекти. Интересно е, че китарата се оказва единственият инструмент, „развил се“ толкова бързо и по посока на виртуалното свирене. Тук трябва да се вземат под внимание и всички онези компоненти на свирене, които осигуряват и една визуална освободеност, увличаща и бързо вместваща се в натурата на съвременния човек. По този повод немският социолог Матиас Мертенс от Университета в Хилдесхайм смята, че „въздушната китара се е появила като реакция на колективно усвояваната музика, тя е израз на принадлежността към роккултурата и функционира само като някаква обратна връзка в регулирания кръг от естетическо възпроизвеждане и възприемане“.

Интересът на все повече хора от различни кръгове към това явление привлича вниманието и на изследователите – психологи, педагоги и социолози и трябва да се очаква, че търсенето на никакво обяснение несъмнено ще се свързва с онези сложни

преобразувания в психичната даденост на съвременният човек. Днес тя е подложена непрекъснато на промени и понякога изненадва с реакции, които са толкова нови, необичайни и увличащи, че е невъзможно да се обяснят единствено със утвърдените класически правила и категории на социалния, психологически и естетически анализ.

Резултати от финалния кръг на Световното първенство по въздушна китара 2014г.:

1. Нанами "Seven Seas" Нагура (JP) 35,3 (17,4)
2. Мам "Aristotle" Бърнс (US) 35,3 (17,1)
3. Ерик "Mean" Мелин (US) 35,0
4. Кейсуке "Der Ninja" Нагатсука (JP) 34,6
5. Ли "Bryntime" Браймър (CA) 34,4
6. Роб "Windhammer" Уейчърт (US) 33,7
7. Даниел "Moredrive" Олдемайър (DE) 33,5
8. Михаел "The Destroyer" Хефелс (NL) 33,4
9. Сабrina "Lady Liberty" Шрам (DE) 33,1
9. Корентин "Airgus" Фермо (BE) 33,1
11. Фъг "The Thunder" Строк (US) 16,2
12. Дел-Кун Дейв "G. Tso Money" Чен (TW) 16,1
13. Атанас "Air Grinder" Цветков (BG) 16,0
14. Ги "The Bandit" Помпсън (UK) 15,9
15. Шарлот "Boy Named Sue" Кларк (UK) 15,8
16. Маркина "Marteeka" Илиев (US) 15,5

Кохар Индонаян

Седми международен конкурс за китара – София 2014

На 11 септември тази година в Червената къща в София се проведе Седмият международен конкурс за китара, организиран от лютиера Никола Минев.

За съжаление и през тази година, може би поради по-различния регламент на форума, интересът към него не беше голям. За малкия брой кандидати допринася и времето на провеждане на конкурса – в началото на месец септември, по време на лятната ваканция на ученици и студенти. Организираният от Никола Минев конкурс, който той провежда още в Бразилия, включва по регламента само задължителни произведения – по една песна в трите тура на двете категории, както следва:

Категория А – до 35 навършени години

Категория Б – за ученици и студенти до 20 навършени години.

През тази година за пръв път беше обявена награда – майсторски инструмент и в категория Б. Желанието на Никола Минев бе да даде възможност и на по-младите участници в надпреварата да спечелят качествен инструмент, така необходим за пълноценното развитие на всеки изпълнител.

В проведените до момента издания на конкурса в него вземаха участие изпълнители от цялата страна, като броя

на участниците нарасна с въвеждането на категория Б. През тази година обаче интерес към надпреварата проявиха само учениците от НМУ "Любомир Пипков" – София. В Категория А нямаше записани участници и надпреварата в нея отпадна. Това бе и причината конкурсът да се проведе в една вечер. Явиха се четирима участници, които последователно изпълниха произведенията от трите тура на конкурса.

Журито и на тазгодишното издание на конкурса бе в състав:

- Севдалин Стефанов – преподавател по китара в НУИ „Добри Христов“ - Варна
- Боян Матев – лютниер
- Кохар Андонян – преподавател по арфа и ръководител на ансамбъл "Китари и арфи" към НМУ "Любомир Пипков" - София
- Столина Добрева – преподавател по китара в НМУ "Любомир Пипков" – София.

И през тази година по традиция правото да избере участника, на когото да присъди големата награда бе запазено за инициатора Никола Минев. За съжаление, за втори пореден път откашто се провежда състезанието големата награда не бе присъдена.

Останалите награди журито присъди както следва:

- I награда – Георги Димитров
- II награда – Цветан Marinov
- II награда – Илиан Гъльбов

III награда – Михаил Виденов

Конкурсът ще се състои отново и през септември следващата година. Ще бъде проведен в същият формат. Програмата за двете категории все още не е публикувана, но единият от турите на писемата ще бъде написана специално за конкурса от Николай Peev.

Конкурсът ще се проведе отново през септември 2015 година в Червената къща, като точните дати ще бъдат обявени допълнително. Крайният срок за записване е 31 май 2015г. Условието за провеждане на конкурса е участието на минимум 8 кандидати в двете категории.

Да пожелаем успех на следващото издание на конкурса, като се надяваме на по-голям интерес от страна на младите китаристи от цялата страна.

Повече информация за всички издания на конкурса можете да намерите на адрес: <http://guitarkonkurs.hit.bg/>.

Guitars, Gitarren, Guitare, Гитары, Chitarre, Китари, Guitarra...

Reise guitarre (нем.), **Travel guitar, Shortz, Backpacker** (англ.)

От досата години се правят китари, които са известни като туристическа китара, китари за пътуване. Могат да се открият три различни типа инструменти:

- а/ китари, които се разглобяват на отделни части;
- б/ с пречупващ се гриф;
- в/ като „малки” китари (англ. *Shorty*), с по-малка мензура, малка кутия за струните и малък корпус.

Още в началото на XX-то столетие са известни най-различни експерименти в правенето на малки китари. Тук най-напред трябва да се спомене името на А. Шмекенбахер, който в 1906 г. регистрира собствен патент за китари и лютни със сгъваем гриф.

В 1921 г. А. Паулус изработва в Берлин китара с променяща се глава и плъзгаща се вътре в корпуса шийка. В 1959 г. М. Адлер регистрира патент за китара, която може да се демонтира. Френсис Кошелев изработва в САЩ през 1975 г. седемструнна класическа китара със сгъваема шийка и гриф; в 1977 г. западногерманската фирма „Hoyer“ изработва Е-китара със сгъваема назад шийка (при китарите на Кошелев шийката и грифът се свиват напред върху горната дъска, при „Hoyer“ – китарите – назад върху долната дъска).

Посочените тук видове а/ и б/ не успяха да се наложат, но „малките“ китари (в/) все повече разширяват своята популярност. Този тип инструменти напомнят за т. н. *Frying Pan* („тиганът“) от 1935 г., както и на първата Е-китара на Лео Фендер и на „K + F“ китарите (Kauffman и Fender) от 40-те години. Преобладаващо, малките китари са Е-китари и по-рядко се срещат Е-басови китари. Изработват се също „мини“ струни от стомана за тях, които напомнят досата на най-старата туристическа китара, т. н. „Stock-gitarre“ (китара - „bastun“). Понякога майсторите на такива инструменти изненадват с неочеквано оригинални и даже

DR. CASE'S PAVANE

J. Dowland

Fantasia

Alonso Mudarra

(1546)

Musical score for Fantasia by Alonso Mudarra, featuring six staves of music. The score includes various markings such as II, V, 1, and 3, likely indicating different sections or endings. The music is in common time, with a mix of treble and bass clefs. The notation consists of vertical stems and horizontal strokes, typical of early printed music notation.

Musical score for Fantasia by Alonso Mudarra, featuring ten staves of music. The score includes various markings such as 40, 44, 49, 53, 57, 61, 65, 69, and 73, likely indicating measure numbers or specific performance instructions. The music is in common time, with a mix of treble and bass clefs. The notation consists of vertical stems and horizontal strokes, typical of early printed music notation.

Gagliarde

John Dowland

Musical score for Gagliarde by John Dowland, featuring six staves of music in various time signatures and key changes. The score includes dynamic markings like *f*, *p*, and *ff*.

куриозни решения, което прави пазарът на тези инструменти много гъвкав.

Полуакустична китара, Semi-Akustik-Gitarre (нем.), Semi-Acoustic (англ.)

Едно вече международно утвърдено определение за китари с заоблени добра и горна дъски, с метални струни и ниски царги, които са между 3 и 6 см., но най-често срещаните са от 4 см. Тези инструменти почти винаги са с

ефове (*f*) на горната дъска. Широко разпространени са и под

немските наименования *Halbakustik*- *Halbkorpus*- и *Halbresonanz-Gitarre*, поради това, че се произвеждат масово в различни варианти от немски фирми. От английските наименования най-често срещани са *Slimbody*-, *Slimline*-, *Thinbody*- и *Thinline-Guitar*.

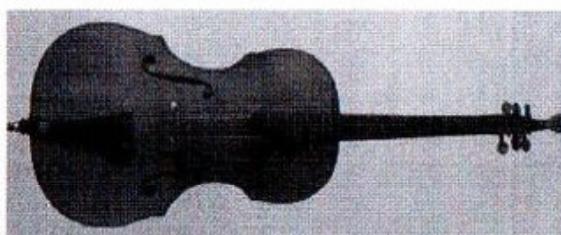
Sitar - Gitarre

Този инструмент по същество е Е-китара, на която чрез добавен специален блок пред магаренцето може да се имитира звука на цитра. Той е така приспособен, че струните да се докосват съвсем леко и така да се получи характерното жужене. Първите инструменти от този вид са били с 13 по-къси резонаторни струни, поставени паралелно на шестте струни, на които се е свирело.

Резонаторните струни също са се настройвали, без да може да се свири на тях. Този модел е бил създаден и развит от китариста Уини Бел в 1964 г. и се появява на пазара през 1967 г. под името *Coral Electric Sitar* (на фирмата „Danelectro“). В 1968 г. се появява инструмент без резонаторните струни и с променен дизайн, отново под фирмено наименование „Danelectro“. От 1983 г. фирмата Strings & Things произвежда ситер-китари без резонаторни струни, които са известни под името *Hindu Master*.

Streich-Gitarre

(В буквален превод това е китара, на която се свири с лък (*streichen*), но се среща и под много други имена – *arpeggione*, *Gitarren-Violoncello*, *guitar d'amour*, *chitarra coll'arco*, *Knie-Gitarre* (коленна китара), *Sentimental-Gitarre*, *Violoncel-Gitarre*.

Штрайхкитарата е струнен лъков инструмент, но не китара, въпреки че има шест струни и метални прагчета за означение на тоновете. Свири се като на виолончело. Този инструмент е бил изработен през 1823 г. от виенския лютиер Йохан Георг Шауфер (1776 - 1853). Тялото е като на виолончело, както и струнникът, кутията с ключовете, заоблената добра и горна дъска и ефовете (f) от двете страни на струните. Всъщност, корпусът на штрайхкитарата е с формата на осмица, което не е характерно за другите штрайхови (струнно-лъкови) инструменти. Настройването е като на китара – E-A-d-g-h-e¹.

Идеята за създаването на този инструмент е била, някои основни принципи на китарата да се съчетаят с изразните възможности и по-голямата динамична амплитуда с тези на струнно-лъковите инструменти. Приблизително по същото

време и унгарският лютиер Петер Тойфелдорфер е изработил подобен инструмент, наречен от него *guitar d'amour*, *Bogengitarre* (лъкове китара) и *sentimentalgitarre*.

Arpeggione – китарата отдавна би отминала в миналото на музикалните инструменти като един от куриозите, ако Франц Шуберт (1798 - 1828) не беше написал за нея *Соната за арпежионе и пиано* в ла минор (D 821), която се ползва с голяма популярност сред челисти и виолисти. Рядко соловата партия няма тази творба е изпълнявана и на китара. Един такъв случай е записът на Герхард Дармщадт и Никола Делетей, както и изпълнението от тях на други песни, написани специално за този инструмент.

Slide Guitar

Слайд-китарата не е никаква разновидност на китарата, а означение за начин на свирене, така и за инструмента, който се ползва за това. На нея се свири със специален напръстник на пръста или с перце. Това позволява пръстът да се плъзга и така се получава специфичен цвят на тона и звучността изобщо. За този маниер на свирене има и специално изработени инструменти, сред които най-старият е т. н. хавайска китара, навлязла широко в музикалната практика в Европа и Америка още в началото на XX в. По-късно тя е наричана още *Lap-Steel-Guitar*. Съществуват и по-нови E-китари със специално приспособен педал за подобни ефекти (*Pedal-Steel-Guitar*). Тази техника, получила известност най-рано чрез т. н. хавайска китара, води началото си от традициите в индийската, американската и африканската музика.

*По Gitarrenlexikon
от Ролф Кайзер,
Rowohlt Verlag, Hamburg, 1987*

ГОДИШНИНИ

Никола Минев на 70 години

Никола Атанасов Минев е роден на 11 юли 1944 г. в село Зая, намиращо се на 18 км. от старата столица на България - Велико Търново. Интересът му към музиката в началото започва като слуша изпълнения по радиото. Оттам тръгва интересът му и към класическата китара, запознавайки се по този начин с майсторството на световно известни китаристи, сред които е и Андре Сеговия. Купува си китара и учебни пособия и започва сам да се обучава след като свърши работния му ден.

Благодарение на един много добър майстор, които му предава знанията си и още много полезни неща в професията, добива рано голяма сръчност в прецизното изработване на детайли за машините, с които работи. И това се оказва особено полезно в по-късната му дейност като лютиер. Паралелно с напрегнатото работно ежедневие, не спира и самообучението си и по китара.

След като се уволянява от казармата през 1965 г. Н. Минев започва да попълва знанията си с уроци по музика и солфеж при пианистка (рускиня) в гр. Дряново. Но китарата с която е свирил вече не го задоволява и през 1967 г. поръчва на лютиер от Пловдив да му конструира нов инструмент. След като получава новата си китара през м. март 1968 г. гордо я показва на учителката му по музика, която вече е убедена в желанието му да се посвети на

музыката и китарата и му подготвя сама голяма и приятна изненада. Свързала се с най-добрият преподавател и китарист по това време в Москва, Александър Михайлович Иванов-Крамской, когото лично е познавала и съдейства на Никола да взема уроци при него. Така той заминава за Москва и учи кратко време при него. Крамской го съветва да напусне работата и да замине в някой голям град в България, където да си намери подходяща работа и да се свърже със сериозни музиканти - професионалисти, при които да продължи обучението си по музика.

От м. юни 1968 г. Н. Минев се установява във Варна, където започва работа като автомонтьор в пристанището. И се стреми да установи контакти с музиканти. След като в Радио Варна чуват негови изпълнения, му препоръчват бързо да намери подходящи за него преподаватели по музика за да задълбочи познанията си. Но по това време китаристите в България са били предимно любители и с малки познания за инструмента. Обогатява го запознанството и приятелските връзки с професионални музиканти, с цигулари и пианисти. Чрез тях получава и много важни за него уроци по музика, които по-късно ще го подпомагат и в професионалната му практика като педагог и изпълнител. По това време започва да изнася и самостоятелни рецитали, които се приемат много радушно от почитателите на китарата и професионалните музиканти.

Новата китара на Н. Минев отново не го задоволява и след като вижда и разучава майсторските инструменти на гостуващи у нас чуждестранни класически китаристи, решава през 1973 г. да разглоби собствената си китара и да я преработи по модела на майсторските. Резултатът от тази смела, но и рискована стъпка е изненадващо добър и привлича вниманието му в тази насока. Разбира се, неговата китара прозвучава много по-добре, но все пак не като тези на майсторите-лютиери от Испания и други страни на Европа. Но този първи успех го окуряжава да продължи да прави нови опити и с инструменти на своите ученици.

През 1975 г. Н. Минев завършва и вечерен Механотехникум със специалност „Двигатели с вътрешно горене“ и през м. май същата година изнася самостоятелни рецитали в Музикална

школа, в Машинно-електротехнически институт (МЕИ - Варна) и във Военноморското висше училище във Варна. Постепенно се усъвършенства и в освояването на особеностите на изработката на инструменти и през 1975 г. решава да направи изцяло негова китара. За деката и страничните дъски използва дървен материал, който намира захвърлен в пристанището. Дъските са кални и мръсни, но една цепнатина му подсказва красотата на дървото. Прилича на палисадър или нещо подобно, така и не успява да разбере тогава... За горната дъска използва материал от друга китара, тъй като няма друга възможност. Шийката на китарата също е изработена с подръчни материали от клен. За негова голяма изненада, след като инструментът след дълги месеци работа е готов и лакиран, прозвучава значително по-добре от другите, които е чувал дотогава. Остава доволен, но не за дълго... Колеги го помолват да я продаде на обещаващ ученик и Никола отново остава без добра китара...

През 1975 г. Никола напуска работата като автомонтьор в Пристанище Варна, явява се на изпит за музиканти за свирене в ресторант и започва да свири сам и в съпровод на пиано.

Започва нов период с музиката и китарата, през който натрупва опит на сцена. Почти всяка седмица е канен да прави музикален съпровод на авторски рецитали на поети в Дома на писателя във Варна. Вечер свири в ресторант, през деня преподава в две Музикални школи. Успява да привлече над 50 ученика по китара. Времето не достига и се налага през нощта да учи нови песни за бъдещите концерти. Изсвирва успешно „Концерт за китара и струнни“ от Адам

Фал肯хаген със съпровод на камерен оркестър. Започва редовно да изнася и музикално-възпитателни концерти училищата на града, които засилват интереса към инструмента.

През 1979 г. Н. Минев изнася първият си официален рецитал, включен в програмата на Държавна Филхармония -

Варна в чудесната камерна зала на ДНФ. През 1981 г. е следващият важен за него самостоятелен концерт, на който освен соловите песни изпълнява и „Концерт за китара и оркестър в Ре-мажор“ от Антонио Вивалди. През това

време успява да направи още няколко китари с материал, който закупува за тази цел. На концертите си свири вече с направените от него инструменти.

През тези години на усвояване на личен опит и усъвършенстване на постигнатото, Н. Минев не пропуска

представя на Международния Китарен Фестивал в град Естергом (Унгария), където световно известни изпълнители свирят на негови китари и получава от тях много обнадеждаващи оценки.

Гостуващите по-късно в България китаристи Ирма Костансо (Аржентина), Мигел Анхел Жироле, Лео Брауер и др., продължават да го наಸърчават в изработката на инструменти и така до 1992 година – наред с концертната и преподавателска дейност Н. Минев конструира над 60 инструмента, предимно за България, Гърция и Сърбия.

През 1984 г. решава да замине и работи в София. Прекъсва преподавателската си дейност и се отдава само на самостоятелно свирене в ресторани и концетри в цяла България, но продължава да конструира нови класически китари с вече много по-качествен дървен материал.

Оценявайки професионализма му, Мария да Глория Бульоза Капуто, тогава Суперинтендант на Фондация Карлос Гомес, го

поканва да основе Ателие в Консерваторията към Фондацията в град Белем, щат Пара - Бразилия, за поддръжка и реставрация на над 300 щрайхови инструменти, както и да обучава бразилски ученици в лютиерство. Предоставена му е и богата възможност и условия за изследване и експериментирана на амазонските дървесни видове, които биха били подходящи за конструиране на различни музикални инструменти и отделни детали за тях. Така, в джунглата на Амазония, в продължение на 11 години изследва непознат за музикалния свят вид бразилски палисандр (Jacaranda - Dalbergia Spruceana Bth.), който се оказва по-акустичен от известният бразилски рио-палисандр (Dalbergia Nigra). От този прекрасен материал конструира много класически китари за Бразилия, Аржентина, САЩ и Япония. Новост в практиката му са собствен осъвременен модел на терц – китари и типичният бразилски музикален инструмент кавакиньо (Cavaquinho).

През 2003 година Н. Минев се завръща в София и продължава да конструира класически китари от този превъзходен материал. Непрекъснато прави подобрения в конструкцията на китарите, основно в начина на оребряването на предната дъска и дъното на китарата, така и различни видове материали, които ползва за целта. Китарите му са оценени високо от професионални музиканти от цял свят. От 2013 г. конструира китари още по-нов модел, които е особено сполучлив защото звукът е по-мощен и благороден.

За активната му дейност в Бразилия напомня и топлото благодарствено писмо от правителството на щата Пара до изтъкнатия лютиер, отправено към него по повод на завръщането му в България:

Уважаеми Професор Никола,

В продължение на 11 години, през които имахме привилегията да съжителствуваме с Вас, се научихме да уважаваме и откряхме как по нов начин да се отнасяме към музикалните инструменти, които са част от нашето всекидневие в тази музикална институция, постигайки по този начин сред преподавателите и учениците един нов поглед върху ползата от полезните живот на инструментите, подобрявайки артистичните успехи на цяла плеяда музиканти.

Бихме желали в този момент да Ви благодарим за търпението, за посвещаването и факта, че ни показвате едно професионално отношение, откривайки нови пътища за младите и възрастните в нашия Щат. Факт е, че благодарение на Вас една професия се включи като обещаваща перспектива, която ще позволи други възможности за пазара на труда, ще облекчи социални напрежения и ще подобри стандарта на живот на много младежи, които се интересуват от продължаването на процеса в който Вие бяхте пионер.

Ще бъдем винаги на Ваше разположение, надявайки се, че един ден ще можем да се отблагодарим за цялото Ви посвещение и познание, които обновяват възможностите за развитие в областта на конструирането и поддръжката на музикални инструменти, така необходими в нашият район. Изразяваме нашето преклонение и висока оценка, желайки много успех и щастие при Вашето завръщане в България.

С дълбоко внимание,

Пауло Жозе Кампос де Мело Суперинтенденте

През 2007 г. Никола Минев основава и спонсорира конкурс за класическа китара в София, на който Голямата награда е конструиран от него инструмент. Впоследствие инструменти за конкурса изработват и други лютиери – Христо Георгиев от София и Боян Матев от Варна. От 2013 г. към категорията без възрастови ограничения се прибавя и такава за участници до 20 годишна възраст. През 2014 г. по случай 70-годишния си юбилей, Н. Минев обявява две големи награди, в двете категории на конкурса, които за съжаление остават неприсъдени.

На инструменти, конструирани от Никола Минев днес свирят китаристи в САЩ, Япония, Бразилия, Аржентина, Гърция, Испания, Сърбия, Венецуела, Португалия, България... Майсторът продължава и днес активно да твори и да радва изпълнители от България и чужбина с прекрасните си инструменти.

Честит юбилей!

Столина Добрева

Севдалин Стефанов

**28-ми фестивал “Дни на класическата китара”
20-22 март 2015г. - Варна**

От 20 до 22 март 2015 г. ще се проведе 28-то поредно издание на Традиционен музикален фестивал „Дни на класическата китара“ - Варна. Организатори и тази година са Сдружение „Приятели на класическата китара“ - Варна и НУИ „Добри Христов“ - Варна. Събитието ще се проведе в Концертната зала на НУИ „Добри Христов“ и залата на Държавен куклен театър - Варна. В трите фестивални вечери рецитали ще изнесат: Китарен ансамбъл „GuitArte“ към НУИ „Добри Христов“ с диригент Марин Цачев; доц. Стела Динкова – преподавател в АМТИИ - Пловдив; Боян Дойчев – китарист и преподавател във Варна; Ния Керанова - възпитаник на НУИ „Добри Христов“ - Варна в класа по китара на Севдалин Стефанов и носител на наградата за БНР Радио Варна за най-добре представил се участник в миналогодишното издание на фестивала. Следват рециталите на Теодор Грозданов – китарист и преподавател от гр. София и Санел Реджич - специален гост-изпълнител от Босна и Херцеговина. Гала-концертът на лауреатите ще завърши с рецитал на дуо Румелия Христова (виолончело) и Стефан Христов (китара) от гр. Казанлък. Прегледът на школите по китара ще бъде оценяван от жури в състав: председател доц. Стела Динкова - преподавател по китара в АМТИИ гр. Пловдив и членове Анета Калеева, Станимир Диков, Боян Дойчев - учители по китара във Варна и преподавателите по класическа китара в НУИ „Добри Христов“ Варна - Нели Недева, Севдалин Стефанов и Марин Цачев.

Конрад Рагосник

Музикални форми в музиката за лютня и китара от XVI до XIX век

Air (Ария)

През XVII век във Франция под Ария се разбира едногласна, най-често съпровождана от лютня песенна форма, която често е преработвана и само за лютня. Английските арии от края на XVI век са по-трудни, като показват френско, както и италианско влияние. Ариите от Дауънд и Морли са възникнали на основата на италиански канционети. Няколко десетилетия те са най-популярната песенна форма в Англия.

Allmande (Алеманда)

Тя със сигурност е по-стара от името си и в Германия в комбинация с трипла води по-късно до сюитата. Едва във втората половина на XVI век тя е присвоена от французите. Винаги в двуделен размер, алемандата е кръгов танц в спокойно темпо. През първата половина на XVIII век тя губи ролята си в танцовата музика и навлиза в соловата сюита като въвеждаща част.

Ballo (Бал, Балет)

Първоначално се използва като събирателно име за всички танци. Под появяващите се в лютневите табулатури от XVI и XVII век танци с означението Ballo, се разбира двуделна танцова форма в бързо темпо и равноделен размер.

Bergamasca (Бергамasca)

Първоначално използвано като наименование на селски танц от областта около Бергамо, бергамasca представлява хумористичен танц, който често се среща в лютневите табулатури от XVII век.

Bourrée (Буре)

Произходящ от Оверн танц, през XVI век бурето е първоначално народен танц. През XVII век набира популярност като дворцов танц. Изпълнява се в подвижно темпо, в двуделен

размер и се отличава от габота по бързото темпо и (когато има ауфтакт) по началото си на последното време в такта. В сюитата намира място между сарабанда и жига. Особено при Бах развива формата си, като бурето може да бъде последвано от дубъл (често в минор), след което следва повторение на първото буре.

Canarie (Канарие)

С това име се обозначава много бърз танц от семейството на жигата, с много подвижен пунктиран ритъм в 3/8 или 6/8. Като чисто инструментална пиеса не е свързан с никаква конкретна норма и може да се срещне и в друг размер. Името си вероятно получава заради произхода си от канарските острови.

Capriccio (Капричио)

Капричиото за лютня най-често изпълнява функцията на прелюд (С.Л. Вайс), който нерядко използва имитацията и често има иронично предназначение.

Chaconne (Шакона)

Под шакона се разбира танц, който произхожда от Мексико или Индия, като от 1600 г. се срещат доказателства за неговото съществуване в Испания. Той бързо навлиза в инструменталната музика и като вариационна форма е често срещан до 1800 година. Най-старите примери за шакона се намират във фантазиите на испанския композитор и изпълнител на виуела Мигел де Фуенланда (1554), както и в редица китарни и лютневи табулатури от XVII век. Бързото възприемане на шаконата от италианските китаристи, особено в Неапол, където през XVI век са много популярни вариации върху остинатна басова мелодия, може лесно да се обясни с факта, че испанската китара в началото на XVII век е много модерен инструмент в Италия, като това води и до бързо възприемане на нейния репертоар. Фрескобалди пренася шаконата от областта на струнните инструменти в литературата за чебало, от където по-късно тя намира приложение във всички области на инструменталната и вокална музика. Като поредица от вариации върху остинатен бас (това означава върху една повече или по-малко променяща се тема в баса от 4, 8 или 16 такта), шаконата е по-скоро близка до

пасакалията. Разликата между шакона и пасакалия Матесон намира в това, че при шаконата вариациите се отклоняват от зададената тема с по-голяма свобода.

Chanson (Шансон)

До XV век под шансон се разбира всяка къв вид светска песен на народен език, било то балада, рондо или вирелай. Типът шансон, който в средата на XVI век е отпечатван в табулатурите на Ле Рой и Баярд, е чудесно пригоден за изпълнение на глас със съпровод на лютня.

Courante (Куранта)

Курантата принадлежи към танцовите форми от XVI до XVIII век и като наследник на алемандата се радва на по-дълъг живот. По-старите куранти са в по-бавно темпо, като в средата на XVII век стават по-подвижни, а Преториус изисква за тях по-бързо темпо. Типично за курантата през XVII век е триделния размер, а през XVIII появяването на ауфтакт от кратки ноти, както и точкуван ритъм. При французите курантата е в по-спокойно темпо (3/2 или 6/4), а италианската се отличава от нея със своите 3/4 или 6/8. И двата типа се доближават до галърдата, жигата или италианското салтарело.

Diferencia (Диференсиа)

Пръв в испанските табулатури Луис де Нарваес ("Los seys libros del Delphin de Musica", 1538) публикува песи със заглавието Diferencias. Както при шаконата и тук става въпрос за ранна вариационна форма. Шестте "Diferencias" върху химна "O gloriosa Domina" се числят като едни от най-добрите инструментални произведения от XVI век.

Double (Дубъл)

От XVI до XVIII век дубъл е използвано име за повторение на част от сюита, което е допълнено с много украшения. По тази причина е идентично с понятията Диференсиа, Диминуцион, Вариато и др.

Fantasia (Фантазия)

През XVI век под фантазия се разбира инструментална пиеса, базирана на полифоничните композиционни принципи. Първите произведения с това име намираме в табулатурите на Луис Милан, Алонсо Мудара и Мигел де Фуенлана, а в Италия първо при Франческо да Милано. С. Молинаро, Дж. Терци и Ж. Бесар следват до някъде английския лютнев Fancy-стил на Джон Дауънд. Около средата на XVI век в различни съвременни издания за лютня, фантазията е синоним на италианския "ричеркар" и испанското "тиенто", които по късно водят до възникването на фугата.

Folia (Фолия)

"La Folia" е първоначално португалски танц и като такъв доказателства за неговото съществуване се срещат от края на XVI век. Като Moreска, примитивно-религиозен демоничен танц, който и днес се използва в ритуали и възвестява карнавалната нощ, той намира достъп до дворцовата култура. Тясно свързана с италианското Пасамедзо антико и Романеската, Фолия в класическата си форма, построена върху остинатен бас от 16 тона, се появява за пръв път в Испания. Към най-първите източници на Фолия принадлежат лютневите и китарни табулатури от XVI век, където се появява особено често и не рядко е обозначавана като Павана или Италианска павана.

Galliard (Галърда)

Като салтарелото тя принадлежи към групата на тривременните размери, които междувременно се появяват все по-често като самостоятелни танци. Галърдата обикновено следва танц в спокойно или бавно темпо. Около 1500 – 1700 година се радва на голяма популярност. Относно темпото на галърдата в различни източници от онова време се срещат противоречиви изказвания. Очевидно тя е претърпяла различни трансформации във времето.

Френкото "gaillard" означава весел, ококорен, а италианското "gagliardo" напротив - мощно. Тези две съвсем различни

характеристики на галърдата с френски и италиански произход изискват и различна интерпретация, получават от Томас Морли още един вариант: той пише, че галърдата следва един бавен широк тривременен размер и обикновено е със сериозен характер. В обобщение е добре да се избере умерено подвижно темпо, подобно на късния менует.

Gavotte (Гавот)

През XVI век гавотът е потомък на брандъл, при който сериозния характер е олекотен. По времето на Лудвиг XIV, гавота е един от предпочитаните танци. През XVII век намира приложение като част от сюитата (в умерено подвижно темпо и размер 4/4), обикновено между сарабанда и жига.

Gigue (Жига)

Познатия от инструменталната музика на XVII и XVIII век танц в много бързо темпо и често с пунктиран ритъм, се появява първоначално на британските острови под наименованието "Jig". Произхода от старата френска жига не може да се докаже със сигурност. С "jig" през XVI век в Англия е обозначаван един особен вид фарс, изпълняван в рими, с популярни мелодии и гротескни танци. Първите жиги се срещат в лютневите работи на Франсис Кътинг, Томас Форд и Томас Робинсън. Около средата на XVII век, посредством английските комедиантни жигата попада на континента и като последна част от сюитата придобива по-голямо музикално значение. Приемането на жигата във френската сюита става в областта на лютневата музика.

Следва

Със съкращения

Из книгата

"Наръчник на китарата и лютнята"

Изд. Шот,

Майнц, 1978

Конкурси, фестивали

28 фестивал „Дни на класическата китара“- Варна 2015

20-22 март 2015, Варна

Във фестивала ще вземат участие: Китарен ансамбъл "GuitArte" към НУИ „Добри Христов“ с диригент Марин Цачев; доц. Стела Митева-Динкова; Боян Дойчев; Ния Керанова - възпитаник на НУИ „Добри Христов“ - Варна в класа по китара на Севдалин Стефанов; Теодор Грозданов; Санел Реджич - специален гост-изпълнител от Босна и Херцеговина; дуо Румелия Христова (виолончело) и Стефан Христов (китара) от гр. Казанлык.

В рамките на фестивала ще се проведе преглед на школите по китара. Участниците ще бъдат оценявани от жури в състав: Председател: доц. Стела Митева-Динкова и членове: Анета Казеева, Нели Недева, Станимир Диков, Боян Дойчев, Севдалин Стефанов, Марин Цачев.

Деветнайсти международен фестивал на класическата китара „Акад. Марин Големинов“- Кюстендил

1-4 април 2015, Кюстендил

В конкурса могат да участват всички желаещи китаристи от страната и чужбина, подали анкетна карта за участие в определения срок и състезаващи се като участници в следните възрастови групи:

I група - до 12 години

II група - до 15 години

III група - от 16 до 18 години

IV група - над 18 години

V група - "Свободна сцена на солиста"

VI група - "Китара+"

VII група - "Камерна музика"

VIII група - "Китарни ансамбли и оркестири"

По време на конкурсените дни ще бъдат проведени

множество лекции, беседи, рецитали, концерти и др.

Крайен срок за записване: 30 март 2015г.

Повече информация:

XIX фестивал на класическата китара „Академик Марин Големинов“

п.к. 2500 гр. Кюстендил

ул. Отец Паисий №11

читалище „Братство“

<http://www.guitar.bratstvokn.org/>